

Krótki Przewodnik dotyczący Skarg

Czym zajmuje się Komisja

Komisja Praw Człowieka i Równouprawnienia (*The Human Rights and Equal Opportunity Commission*) jest niezależną, krajową organizacją, która prowadzi dochodzenia i doprowadza do porozumienia w sprawach dyskryminacji i naruszenia praw człowieka przez rząd i społeczeństwo w pewnych sytuacjach. Komisja jest bezstronna i nie działa w interesie żadnej ze stron. Przewodnik ten może pomóc Państwu, jeżeli macie zamiar złożyć skargę.

Komisja administruje pięcioma legislacjami. Te legislacje to:

- *Ustawa o Dyskryminacji Rasowej z roku 1975* (Racial Discrimination Act 1975)
- *Ustawa o Dyskryminacji Płci z roku 1984* (Sex Discrimination Act 1984)
- *Ustawa o Komisji Praw Człowieka i Równouprawnienia z roku 1986* (Human Rights and Equal Opportunity Commission Act 1986)
- *Ustawa o Dyskryminacji Niepełnosprawnych z roku 1992* (Disability Discrimination Act 1992)
- *Ustawa o Dyskryminacji ze względu na Wiek z roku 2004* (Age Discrimination Act 2004)

Rasa

Ustawa o Dyskryminacji Rasowej z roku 1975 (Racial Discrimination Act 1975) stwierdza, że gorsze traktowanie ludzi z powodu ich rasy, koloru skóry, rodowodu, pochodzenia narodowego lub społecznego w pewnych obszarach życia publicznego, jak zatrudnienie, i w procesach świadczenia usług i dostaw, jest niezgodne z prawem. Prawo to zabrania również nienawiści rasowej. Nienawiść rasowa ma miejsce gdy ktoś robi, mówi lub publikuje coś, co może urazić, poniżyć lub zastraszyć daną osobę z powodu jej rasy, koloru, pochodzenia narodowego lub etnicznego.

Płeć

Ustawa o Dyskryminacji Płci z roku 1984 (Sex Discrimination Act 1984) stwierdza, że gorsze traktowanie ludzi z powodu ich płci, stanu cywilnego lub stanu ciąży w pewnych obszarach życia publicznego, jak zatrudnienie, i świadczenie usług i dostaw, jest niezgodne z prawem. Również niezgodne z prawem jest zwolnienie osoby z pracy z powodu jej obowiązków rodzinnych. Prawo zabrania również napastowania seksualnego w życiu publicznym. Napastowanie seksualne jest to niepożądane zachowanie o naturze seksualnej, które rozsądna osoba określiłaby jako obraźliwe, obelżywe lub zastraszające.

Niepełnosprawność

Ustawa o Dyskryminacji Niepełnosprawnych z roku 1992 (Disability Discrimination Act 1992) stwierdza, że gorsze traktowanie osoby niepełnosprawnej niż osoby pełnosprawnej w większości obszarów życia publicznego, jak zatrudnienie, edukacja i dostęp do terenów oraz budynków, jak również przy świadczeniu usług i dostaw jest niezgodne z prawem. „Niepełnosprawność” jest definiowana bardzo szeroko i zawiera wszystkie rodzaje niepełnosprawności łącznie z upośledzeniem fizycznym, umysłowym oraz obecnością w ciele organizmów przenoszących choroby.

Prawo to dotyczy niepełnosprawności posiadanej obecnie, posiadanej w przeszłości, mogącej nastąpić lub takiej, którą osoba wydaje się mieć. Dotyczy ona również sprzętu, asystentów lub szkolonych zwierząt, które dana osoba może posiadać z powodu niepełnosprawności.

Wiek

Ustawa o Dyskryminacji ze względu na Wiek z roku 2004 (Age Discrimination Act 2004) stwierdza, że gorsze traktowanie ludzi ze względu na ich wiek w pewnych obszarach życia publicznego, jak zatrudnienie, świadczenie dostaw, usług, dostęp do zakwaterowania, edukacji i przy administracji praw i programów rządu, jest niezgodne z prawem

Niektóre obszary życia publicznego takie jak emerytura, migracja, opodatkowanie, wynagrodzenie młodzieży oraz prawa stanowe nie są objęte ustawą. Nie jest również niezgodne z prawem zapewnianie korzyści pewnej grupie wiekowej, mając na celu zaspokojenie jej potrzeb.

Prawa Człowieka i Zatrudnienie

Ustawa o Prawach Człowieka i Równouprawnieniu z roku 1986 (Human Rights and Equal Opportunity Commission Act 1986) obejmuje dwa główne zakresy skarg. Pierwszy zakres ma do czynienia z naruszeniem praw człowieka przez lub w imieniu rządu australijskiego. Prawa człowieka, o których tu mowa, są zdefiniowane w pewnych traktatach międzynarodowych i deklaracjach cytowanych lub deklarowanych w niniejszej ustawie, jak *Międzynarodowa Konwencja Praw Cywilnych i Politycznych (The International Covenant on Civil and Political Rights)* oraz *Konwencja Praw Dziecka (The Convention on the Rights of the Child)*.

Drugi zakres skarg dotyczy niesprawiedliwego traktowania w zatrudnianiu i w pracy z powodu religii, opinii politycznych, pochodzenia społecznego, wieku, przeszłości kryminalnej, preferencji seksualnej lub działalności związkowej.

Wyjątki, zwolnienia i obrona

Wszystkie powyższe prawa zezwalają na różne wyjątki i zwolnienia, gdyż nie każde niesprawiedliwe traktowanie jest niezgodne z prawem. Istnieją również pewne formy obrony dostępne dla pozwanych.

Składanie skargi

Komisja oferuje bezpłatną usługę składania skarg. Można skontaktować się z Komisją w celu otrzymania porady i pomocy w przypadku problemu, który zgodnie z Państwa odczuciem został spowodowany dyskryminacją lub naruszeniem praw człowieka.

Nie ma potrzeby posiadania przedstawiciela prawnego. Decyzja o zaangażowaniu prawnika należy wyłącznie do stron. Należy jednak pamiętać, że Komisja nie dostarcza żadnej pomocy finansowej związanej z przedstawicielstwem prawnym.

Wiele skarg rozpoczyna się poprzez telefoniczne skontaktowanie się z Komisją. Pracownik działu informacji dotyczących skarg pomoże w ocenie, czy skarga mieści się w zakresie odpowiedzialności Komisji. Jeżeli tak, poinformuje on o dalszym postępowaniu. Komisja oferuje usługi TTY i tłumacza, dostępne przez telefon.

- Numer linii informacyjnej skarg: 1300 656 419.
- Numer linii informacyjnego serwisu tłumaczeń: 13 14 50.

Składanie skargi do Komisji

Z wyjątkiem niektórych specjalnych sytuacji wszystkie skargi kierowane do Komisji powinny być składane na piśmie. Może to nastąpić w dowolnej formie pisemnej (w tym e-mail) i w dowolnym języku. Komisja ma gotowe formularze skarg. Użycie formularza nie jest wprawdzie wymagane, lecz jest on bardzo pomocny, ponieważ wymienia wszystkie informacje, które należy przekazać, składając skargę. Skargi należy wysłać na adres:

The Director – Complaint Handling
Human Rights and Equal Opportunity Commission
GPO Box 5218
Sydney NSW 2001

Jak Państwa skarga będzie załatwiona

Proces skarżenia jest elastyczny, lecz zazwyczaj większość skarg jest rozpatrywana następnego dnia.

Wszystkie skargi otrzymane przez Komisję oceniane są przez dyrektora Działu Skarg (President, Complaint Handling).

Pracownicy Komisji mogą skontaktować się z Państwem w celu uzyskania dodatkowych informacji. Następnie (jeżeli Komisja zadecyduje, że skarga wymaga dochodzenia), Komisja napisze do pozwanego (zaskarżonej osoby lub organizacji) i poprosi o komentarz w sprawie skargi, zadając pewne pytania. Pozwany będzie miał zwykle dwadzieścia jeden (21) dni na udzielenie odpowiedzi Komisji. Zazwyczaj otrzymacie Państwo kopię tej odpowiedzi.

Po dochodzeniu i otrzymaniu odpowiednich informacji Przewodniczący (President) zadecyduje, czy

- przerwać (zamknąć) skargę, czy też
- próbować zakończyć skargę w drodze pojednania stron.

Pojednanie ma miejsce gdy Komisja, skarżący i pozwany współpracują w celu znalezienia rozwiązania możliwego do przyjęcia przez strony. Proces pojednania daje stronom możliwość przedstawienia poglądów bez potrzeby zwracania się do sądu, i rozwiązania skargi w mniej formalny sposób, na zasadach uzgodnionych przez strony.

Pojednanie może dokonać się w obecności stron, na piśmie lub przez telefon.

Powody do przerywania procesu skarżenia

Jeśli skarga nie jest rozwiązana poprzez pojednanie, przewodniczący spowoduje przerwanie procesu rozpatrywania skargi.

Przewodniczący może również przerwać proces rozpatrywania skargi z wielu innych przyczyn, o ile ma pewność, że:

- zaskarżone zdarzenie nie jest bezprawne;
- skarga została złożona ponad dwanaście (12) miesięcy po rzekomym akcie dyskryminacji;
- skarga jest pozbawiona podstaw;
- istnieje lepsze rozwiązanie, które zostało lub mogło być zastosowane, lub
- sprawa jest wagi publicznej i powinna być rozpatrywana przez Sąd Federalny Australii.

Jeżeli dochodzenie w sprawie skargi podlegającej *Ustawie o Dyskryminacji Rasowej z 1975 roku, Ustawie o Dyskryminacji Płci z 1984 roku i Ustawie o Dyskryminacji Niepełnosprawnych z 1992 roku albo Ustawie o Dyskryminacji z uwagi na wiek z roku 2004* zostanie przerwane, przewodniczący wyda „Powiadomienie o przerwaniu” (*Notice of Termination*). Umożliwi ono Państwu złożenie podania do Federalnego Sądu Australii w celu wysłuchania i wydania orzeczenia. Komisja nie może udzielać pomocy w prowadzeniu sprawy w sądzie. Należy zwrócić uwagę, że w przypadku negatywnego wyniku możecie Państwo zostać obciążeni kosztami postępowania poniesionymi przez drugą stronę.

Jeżeli sprawa podlega *Ustawie o Komisji Praw Człowieka i Równouprawnienia z 1986 roku* i dotyczy domniemanego naruszenia praw człowieka albo dyskryminacji przy zatrudnieniu lub w pracy, przewodniczący może odmówić dalszego dochodzenia z powodów określonych powyżej. Jednakże zgodnie z tą ustawą nie ma wówczas możliwości dochodzenia sądowego. Jeśli przewodniczący stwierdzi, że doszło do naruszenia praw człowieka lub nastąpiła dyskryminacja, jest on zobowiązany do złożenia raportu do federalnego ministra sprawiedliwości i może wydać rekomendacje w sprawie naprawienia sytuacji. Minister sprawiedliwości musi przedstawić ten raport Parlamentowi.

Jak skontaktować się z Komisją

- Linia informacyjna skarg: 02 9284 9600 lub 1300 656 419 (koszt rozmowy lokalnej).
- Numer TTY: 1800 620 241.
- Usługi tłumaczeń i informacji: 13 14 50 (tłumaczenia ustne)
- Adres e-mail: complaintsinfo@humanrights.gov.au
- Strona internetowa: www.humanrights.gov.au

Prosimy o adresowanie wszelkiej korespondencji na adres:

Director – Complaints Handling
Human Rights and Equal Opportunity Commission
Level 8, 133 Castlereagh Street
Sydney NSW 2000

lub

GPO Box 5218
Sydney NSW 2001